

Forgott körben a piszkos falak közt,
világosodott, mégse hagyta abba.
Beszűrődött a fény az ablakon,
de a zseblámpát nem kapcsolta ki.

A karzaton csapongó denevérek
hallották a járőröket bejönni,
de a férfi még mindig táncolt,
csak odadobta a személyijét.

Az őrsön kérdezgették, de csak ült
mosolyogva. A járőr ideges lett,
éppen hívta az asszony, aki gyereket
várt erre a zavarodott világra.

Nagy Márta Júlia

Ebihalak hava

November, egerek hava. Tar mezőkön selyemkóróprém,
dér kristálya, kukoricapergés az utolsó meleg napokról,
mint elszakadt gyöngysor, kígyóznak a kertségi ösvényen
a tökféjú madárijesztő alatt. Őrt áll.
Mert ki nem bolond, erre nem jöhet.

Teli kamrák hava. Megdézsmált befőttek, lekvárosüvegek
penészednek a kiskonyhában csendben,
peregnek rá a nyírfalevelek. Rejtektajtókon át
nyílik az út a festményraktárba, szikrázik
az elődök ruhájának ékköve.

Határszélen bólogató bogáncsfejek hava.
Papírvékony hó csokoládérög-földeken,
bent a bonbonfüzér és a konyakpára,
duruzsoló radiátor legszebb álma,
zsivajgó vendégsereg;
almaarcú őszutóba öltöztetett
névnapszezon, ó, novemberek,
fehér Katalinok és piros Erzsébetek.

Rémálmok hava és vendégségeké.
Mert a vendégségek maguk a rémálmok.
Mebénítanak egy életre
az asztal alá söpört simítások.

Befagyó tavak hava. Mélyükön ebihalálmát
alussza a vigaszként felkínált herceg;
kék álombőrét súrolják a fekete ágak fent –
kit ríkat majd meg úgy, ha végre felébred?

A dzsentrik gyermekei az árnyékligetben

Felvettem a feleségemnek azt a baljós sejtelmemet, hogy minden családtörténet magában hordja a hanyatlásnarratívát, miközben már kékkelt a szőlő a fejünk felett a verandán, már megpörkölte a nap a vadgesztenyék levelét a kapu előtt. Először vett egy kanállal a befőttből, amit nem is értek, miért ült ki vele ebéd után, miért nem az asztalnál ette meg, és csak azt követően tette fel a kérdést, hogy ezt én afféle alaptételnek szánom-e, mert a kérdésem színe egyaránt lehet olyan, mint a tej fehérjéből a sajt sárgája vagy a szőlő kékjéből a bor vöröse – azaz a fermentálás is egyfajta nemesítés, neveket rögzíteni dűskáló milióban.

A nyarat szükségszerűen elvesztegetjük, mondta a drágám, hogy ősszel pihenjük ki az epedezést azután, amire sértett udvarlók és hamis barátok szerint vágnunk kellett volna, legalábbis ezt következtettük ki elbizonytalanító mondataikból. Tehát csakis akkor sikerül örülni, amikor már senki nem várja el, szóval ne magadat okold.

Csak ezután böktek ki neki, hogy akkor ezért tartósítunk mániákusan, hogy megtartsuk az évszakokhoz tartozó rituálékat: nyár végén vastagabbra cseréljük a paplant, ősz végén diót belezünk, tél végén kellene befőttet zabálni, drága, ehhez még túl korán van, tavasz végén bodzaszörpöt főzünk.

Erre felfortyant, mégis hogy lehetnek
 a kasztoknak színeik? Mert ő neont cserélt
 karbunkulusra, kart karba öltve jár mögötte
 vihogva kényszer és szabály,
 rítusokra váltott a rögeszmék helyett,
 amiket teljesen nem lehet kiirtani már.

Mozaiklátás ez, tudom, lombárnyjáték
 a hályogos falakon, függöny helyett
 a vadszóló vérhabos bordúrje –
 árnyékliget, drágám, színekről beszélsz,
 pedig igazán csak a vaksötétet ismered.
 Megsimítottak a jóságos szellemek,
 ha idegenként erre tévedtél, mint aki – heuréka! –
 a tájra lelt, ahol álmaiban járt, és csak a táj volt a vágya tárgya.
 Hunyorgott rá egy fehér macska, de ő a feketét akarta.
 Libák tipegtek a gyomzugokban,
 szederjes berkenyelevelek rezegtek,
 mint egy megmérgezett király nyelve.
 Mire az a nagyúr kiszenvedett, te is láthattad már,
 a galagonyatermés pirosa örömfoszlányként
 libeg egy mesébe nyíló rétre.
 A csepűhajú mező szőkülve öregszik,
 míg gaz szórja spóráit és pöndörödnek
 a kujon szőlőlevélszegélyek.
 Aranykornak vélted azt, drágám,
 amit aranyszínűnek láttál és szépnek.
 A tervrajzok régen az öröm térképei voltak,
 ma a gyászé, magyaráztam, de így legalább
 a romlás kölcsönöz patinát a tájnak.
 Porba süllyedt kunyhókkal kap hamvat a vasárnap.
 Szamárordító végtelenséget az országút,
 mentén napraforgók busa feje bólogat.
 Kemencében sül ki a hold félprofilja,
 akolmelegben jószágok párolódnak.

Ahol most a házak fűrtje lóg bele a dombok látképebe,
 egykor egy konda csörtetett, emlékeztetett,
 míg bennem, mint két ellenséges vadállat,
 birkózott két élet, két regény.
 Ha megértené őket, talán őt is megérteném.
 Valahogy mindenben oltárkép lapul,
 mert – sajnos – templom ez a világ, és nem térkép.
 Pacsmagokból kibomló alakzat, és mindene emlék.
 Mert élhatsz morzsákon és élhatsz maradékon,

vagy lemészárolod az állatokat benned –
felállt és lecsapta a tányért –,
drágám, épp csak a lényeket nem érted.

